

29. november 1943 — temelj državnosti nove Jugoslavije

Drugo zasedanje AVNOJA v Jajcu pomeni novo fazo v razvoju NOV. Tu so bili postavljeni temelji državnosti nove Jugoslavije, izvršeno pa je tudi pravno konstituiranje dosedanjih rezultatov NOV. S postavitvijo AVNOJA kot najvišjega zakonodajnega in predstavnškega telesa, je bila buržuazna vlada dejansko zrušena. To je pomenilo tudi uresničitev želje vseh naprednih sil jugoslovanske družbe. Osnovana je bila tudi nova vlada NKOKJ.

Odločitve 2. zasedanja AVNOJA so veljale vse do 11. novembra 1945, ko se je ljudstvo v splošnem plebiscitu odločilo za novo obliko državne ureditve — republiko in proti monarhiji.

Tako je Narodna skupščina 29. novembra 1945 državi dala tudi novo ime, Federativna narodna republika Jugoslavije (FNRJ), v tem pa potrdila bistvo odločitev, ki so bile sprejete v Jajcu.

Iz tega vidimo, da je bil 29. novembra 1943 resnično postavljen temelj nove Jugoslavije in da je to prelomen datum za razvoj socialistične revolucije v Jugoslaviji. Povejmo še to, da se v čast dneva republike podeljujejo tudi avnojske nagrade.

Iz skicirke Božidarja Jakca: Pogled na Jajce 28. novembra 1943

Kje smo med jugoslovanskimi predilci

Za čimboljšo informiranost naših delavcev, zanimivo pa je tudi za druge občane, objavljamo primerjalne kazalnike uspešnosti poslovanja naše delovne organizacije, s povprečjem skupine triinštiridesetih predilnic iz Jugoslavije in z najboljšim od teh. Podatki so zbrani in obdelani po periodičnem obračunu za 1. polletje letos. Zajete so tako solo predilnice, kot je naša in tozdi iz sestavljenih delovnih organizacij ter kombinatov. Primerljivost ni najboljša, saj menimo, da morejo predvsem vplivati na njihovo poslovno uspešnost samoupravni sporazumi med tozdi, ki urejajo cenovne in dohodkovne odnose med njimi. Kljub temu primerljivost ni zanemarljiva in nam le daje splošno orientacijo, kako se v tej družini obnaša naša delovna organizacija.

Primerjavo objavljamo na 3. strani.

V tej številki:

Na 2. strani:

- pred nami je letna inventura in mnogi bomo pri tem sodelovali. Objavljamo nekaj napotkov!

Na 4. in 5. strani:

- izteka se leto, odkar smo izvolili nove delegate delavskega sveta, člane disciplinske komisije in delavske kontrole. Čas je, da izvemo, kako so izvrševali svoje naloge, zato preberite njihova poročila.

Na 8. strani:

- objavljamo dve varianti delovnega kolektarja. Seznanite se z njima, premislite in povejte svoje mnenje svojemu delegatu delavskega sveta. Tako bo pri odločitvi vplivalo tudi vaše mnenje.

Na 9. strani:

- pričenjamo z objavljanjem napotkov, kako preprečimo pogoste poškodbe pri domačem delu. Tokrat, o krožnih žagah.

Tudi vse ostalo je zanimivo!

SODELAVCEM IN UPOKOJENCEM ČESTITAMO
OB DNEVU REPUBLIKE, 29. NOVEMBRU

Letna inventura

V skladu z zakonom o knjigovodstvu, Pravilnikom o popisu sredstev in njihovih virov ter s Pravilnikom o popisu sredstev in njihovih virov naše delovne organizacije, moramo opraviti ob koncu poslovnega leta redni popis tega.

Izvršilni odbor je že imenoval člane popisnih komisij kot tudi centralno komisijo, ki bo koordinirala delo vseh komisij. Popis mora biti opravljen s stanjem 31. 12. 1984. Pravilnik o popisu pa dovoljuje, da lahko s popisom pričnemo 60 dni pred koncem poslovnega leta. Izvršilni odbor je sklenil, da se pri nas prične popis 1. 12. 1984.

Kaj je predmet popisa?

S popisom ugotavlja komisija stanje sredstev in virov teh sredstev na dan popisa, ne glede na to, če ta sredstva pripadajo naši DO ali drugemu uporabniku ali pa so pri nas na kakšni drugi osnovi (v hrambi, v obdelavi, v predelavi). Popisati je treba tudi sredstva in vire teh sredstev, ki pripadajo naši delovni organizaciji, pa niso bili na dan popisa pri nas (sredstva v tujini, sredstva na poti, ki so bila dana na obdelavo, do-delavo).

Izvajanje popisa

Komisije za popis morajo sestaviti načrte dela, po katerem bodo izvajale popis in morajo vsebovati vsa dejanja, ki jih je treba opraviti pred oz. med popisom.

Osnovna sredstva, surovine, material, končni izdelki, blago, je potrebno pred popisom razporediti na skupine in ga urediti tako, da bo popis lahko nemoteno, čim lažje in hitreje potekal. Blago je treba sortirati po vrstah in dimenzijah. Delo pri popisu sredstev in virov sredstev obsega:

- izdelavo načrta za popis, ureditev skladišča, priprava popisnih listov kot tudi sortiranje materialnih vrednosti;
- ugotavljanje, merjenje in preštevanje ter vnašanje podatkov v popisne liste;
- vnašanje knjigovodskih podatkov v popisne liste;
- denarno obračunavanje popisanih materialnih vrednosti;
- ugotavljanje razlik med dejanskim stanjem, ugotovljenim s popisom ter stanjem, izkazanem v knjigovodstvu, ugotovitev razlogov za neskladnost;

— izdelavo rekapitulacije popisnih listov, izdelava poročila in druga dejanja, potrebna za izvedbo popisa.

Knjigovodski podatki se vnesejo v popisne liste šele po opravljenem popisu. Knjigovodske podatke ni dovoljeno dati komisijam za popis, dokler ni opravljen popis materialnih vrednosti. Po opravljenem popisu se lahko vnese v popisne liste samo popravke očitnih napak.

Iz povedanega sledi, da je popis stanja sredstev in njihovih virov zelo pomembna naloga, saj se popisujejo osnovna sredstva v uporabi, investicije v teku, surovine in material, drobni inventar in embalaža, nedokončana proizvodnja, končni izdelki, polizdelki, zaloge, gotovina, vrednostni papirji, terjatve in druge obveznosti.

Zaradi tega so vodje sektorjev dolžni, da pripravijo vse potrebno za popis. Opozoril bi na popis osnovnih sredstev, surovin in ostalega materiala.

Pri osnovnih sredstvih je potrebno popisati vse stroje, naprave, instalacije, transportna sredstva, veliko orodje, instrumente ipd. Opozoril bi, da se glede na demontažo starih strojev, komisiji za popis poleg drugega pripravijo tudi točni podatki o strojih.

Popis surovin, materiala, obsega zaloge surovin in materiala, pomožnega materiala in nabavljenih proizvodov in delov itn. Popis tega opravimo z merjenjem in preštevanjem. Dolžnost delavcev, ki s temi surovinami in ma-

terialom opravljajo je, da pred inventuro pripravijo ta sredstva tako, da bo komisija lahko hitro preštela oz. izmerila ta material. To velja za ves drobn inventar in embalažo. V preteklih letih so prav te komisije imele najtežje delo, ker odgovorni delavci niso pripravili vsega potrebnega za popis, posebno pri orodju. Zato letos še posebno opozarjamo, da bodo komisije temeljite in se naj že pred popisom pregleda evidenca izdanega drobnega inventarja in emblaže.

Clani komisij so dolžni temeljito, natančno in vestno opraviti popis. Ne bo se upošteval noben izgovor članov komisij, da niso mogli sodelovati pri delu. Za vsako nepravilnost in malomarnost bo uveden zoper člane komisij disciplinski postopek zaradi hujše kršitve delovne dolžnosti. Tudi proti delavcem, ki ne bodo pripravili vsega potrebnega za inventuro, bo uveden enak postopek.

A. Primožič

Javna razprava o dnevu mladosti

O načinu proslavljanja dneva mladosti bo razpravljala tudi SZDL, to je dogovorjeno na seji predsedstva te naše najmnogičnejše politične organizacije.

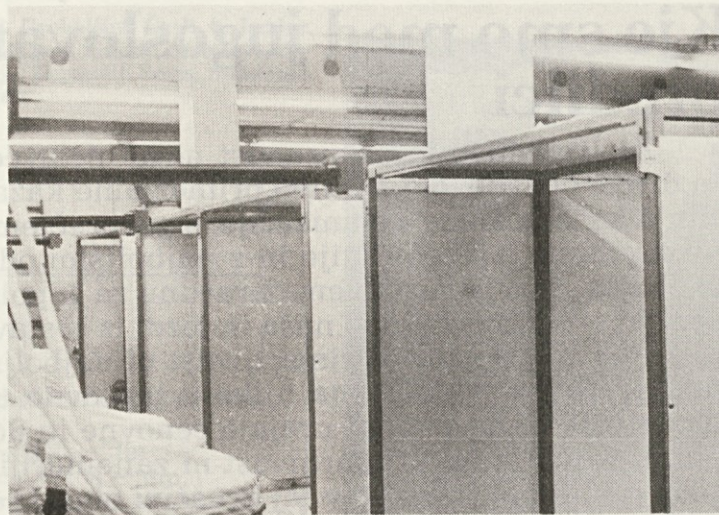
Praznik mladosti se že skoraj tri desetletja praznuje na isti način, predvsem s športnimi, kulturnimi prireditvami, zborovanji in političnimi mitingi. Višek vseh teh prireditev je bila končna manifestacija, 25. maja v Beogradu, kamor je prispela tudi štafeta mladosti.

Toda zadnja leta so se pokazale številne slabosti. Značaj manifestacij ni bil dovolj prilagojen času in družbenim potrebam, velik del mladine pa je bil pasiven. Trošili smo velika družbena sredstva, brez pravega efekta. To so slabosti, ki so najbolj opazne, razen tega pa še: mistificiranje zgodovine, preveč izražen protokol, vedno enake, ponavljajoče prireditve itn.

Zaradi tega se je mladinska organizacija odločila, da organizira o tem razpravo. Pravilno je, da akcijo vodi tudi SZDL, ki bo v razpravo vključila velik del vseh političnih subjektov.

Nekaj pa je jasno že sedaj. V prihodnje bo dana prednost amaterizmu in volontizmu ne pa profesionalizaciji in komercialnemu efektu te manifestacije, ki je deloma obremenjena tudi z malmoščanskim šundom.

TANJUG

V predpredilnici sintetičnih vlaken so že montirani skoraj vsi regali za skladiščenje medfazne zaloge predpreje. Namen te postavitve je pregledno skladiščenje, kar bo v veliki meri preprečilo pomešanje različnih kvalitet predpreje. Poleg tega bo preprečeno nalletavanje vlaken drugih barv (zapredkov), kar vse bo prispevek k boljši kvaliteti, kasneje izdelane preje.

Jože Borštnar, ki vse leto vestno skrbi za naše nasade z rožami, pripravlja vrtnice za prezimovanje. Vrbrezal jih je in jim dodal kompost. Ko bo potrebno, jih pokrije še s smrekovimi vejami.

Primerjalni kazalci rezultatov poslovanja

Vrsta kazalnika	Povprečje grupacije	Naša DO	Najboljša OZD	Predilnica Litijska v dejavnosti
I. KAZALCI po 140 členu ZPD				
1. Dohodek na delavca (v din) in dohodkovna produktivnost	234.495 380.019 162	291.866 484.698 166.1	418.027 842.739 202	12
2. Dohodek v primerjavi s β uporabljenimi poslovnimi sredstvi rentabilnost v %	19,2 19,2 100,0	35,9 51,7 88,3	45,8 56,6 124,0	8
3. Ustvarjeni \dot{C} D na delavca v din	171.302 270.060 158	235.085 387.501 164,8	244.310 457.415 187	8
4. Akumulacija v primerjavi z dohodkom (v %)	25,9 28,1 108	31,6 37,6 119	33 49,7 151	9 - 10
5. Akumulacija v primerjavi z ustvarjenim čistim dohodkom (v %)	35,5 39,6 112	39,2 47,1 120,2	49,7 52,8 167	15
6. Akumulacija v primerjavi s β uporablj. poslov. sredstvi (v %)	5,0 108,0	11,4 11,9 104,4	16,4 19,9 121,0	5
7. OD in sredstva skupne porabe na delavca (v din) - mes. pov.	18.783 27.860 148	23.810 34.164 143,5	19.101 41.038 215	6
8. Čisti OD na delavca - mes. pov.	12.453 18.024 145	15.129 22.541 149	13.988 25.792 170	4
II. KAZALCI po odloku ZIS				
1. Izločanje iz OD na delavce mesečno povprečje (v din)	4.534 6.725 148	6.009 7.759 129,1	4.532 8.023 177	5
2. Izločanje iz dohodka na delavca (v din)	42.880 76.981 180	56.781 97.298 171,4	59.323 163.292 275	13
3. Ak in Am v primerjavi s β upor. poslovnimi sred. (v %)	7,9 7,7 97,0	19,8 17,8 89,9	18,5 21,9 118,0	3
4. Povprečno uporabljena poslo. sredstva na delavca (v din)	1.218.635 1.976.137 162	812.134 1.531.382 188,6	7.514.155 9.812.076 131	32
5. Celotni prihodek glede na porabljena sredstva (v %) - ekonomičnost	149,6 143,6 96	139,7 135,9 97,3	588,8 556,5 95	30
6. Celotni prihodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi obratnimi sredstvi (v %)	0,9 0,9 100	1,5 1,4 93,3	1,0 7,7 770	10 - 14
7. Izguba na delavca	484 -	- -	113.090 -	-
8. Dohodek v primerjavi z načrtovanim dohodkom (v %)	116,8 122,7 105	122,0 108,5 88,9	144,2 223,3 155	31
9. Del \dot{C} D za OD v primerjavi z načrtovanim zneskom (v %)	100,2 101,5 101	103,9 101,7 97,9	57,2 138,5 242	15 - 16
Povprečno število zaposlenih po stanju na koncu meseca	31.464 32.353 103	1.018 1.014 99,6	139 185 133	12

V vsakem predalčku tabele, so tri številke postavljene vertikalno (navpično). Prva prikazuje polletni rezultat lanskega leta (1983), druga letošnjega polletja, tretja pa indeks rasti. Tako predstavlja vsa razlika nad sto, procentualni delež boljše uspešnosti v letu 1984, vsa razlika do sto, pa za toliko odstotkov slabši rezultat v tekočem poslovnem letu. V zadnji koloni tabele pa najdemo naše mesto med 43 obravnavanimi predilnicami Jugoslavije.

Poglejmo kazalnike na kratko, po vrsti:

I/1 — Po dohodku na delavca (dohodkovna produktivnost) smo na 12. mestu. Na višino dohodka more močnejše vplivati tudi višina izločenih sredstev za amortizacijo, ki pa se potem pozna pri sredstvih neprodukcije. To so vsa izdvojenja sredstva amortizacije, del čistega dohodka za poslovni in rezervni sklad ter še nekaj postavk, ki pri nas že nekaj let niso zasedene.

I/2 — Povprečno uporabljena poslovna sredstva, to so osnovna in obratna sredstva, bi družba morala ločiti na povprečno razpoložljiva in povprečno uporabljena sredstva za namene svojega ozda, ker pa tako ni, je pomembno vprašanje, kako ravnamo s temi družbenimi sredstvi, ki nam jih je družba zaupala v koristno upravljanje.

V drugem kazalniku smo na 8. mestu, zanimivo pa je, če si ogledate naš predalček, da ustvarimo sorazmerno veliko dohodka v primerjavi z uporabljenimi poslovnimi sredstvi. Ali to pomeni, da smo kapitalno manj intenzivni v primerjavi z drugimi partnerji; ali so naša osnovna sredstva toliko bolj amortizirana, kar je še najbolj verjetno; ali koristimo toliko manj obratnih sredstev za tekoče poslovanje itd.

I/3 — Po tem kazalniku moramo sklepati, da smo izločali manj iz dohodka kot ostali, ker smo na 8. mestu na lestvici, pri 1. kazalniku pa na 12. mestu. To bi bilo vsekakor pohvalno, če bi nam na to mesto pomagal toliko večji prihranek pri plačilu obresti, kot najvišji po-

stavki obveznosti iz naše razdelitve dohodka. Tega pa ne moremo ugotoviti. Po izločanjih iz dohodka na delavca — kazalnik II/2, kjer smo na 13. mestu, tudi lahko sklepamo na manjše obveznosti.

I/4 — Če ocenjujemo samo naše okence, lahko ugotovimo, da izločamo sorazmerno dovolj akumulacije v primerjavi z ustvarjenim dohodkom (31,6 % v letu 1983/VI in 37,6 % v letu 1984/VI), kljub temu pa zasedamo 9—10 mesto. Najboljši ozd močno izstopa v l. 1984/VI, saj akumulira 49,7 % dohodka. Akumulacijo predstavljajo sredstva namenjena za poslovni in rezervni sklad. Ker ne poznamo tehnične opremljenosti posameznih ozdov, ne moremo oceniti njihovega vpliva na velikost dohodka, zato ne moremo oceniti tudi njihove prave skrbi za razširitev materialne osnove dela.

I/5 — Sklepamo lahko, da nam ostaja sorazmerno manj čistega dohodka.

I/6 — To bo gotovo eden od pomembnih kazalnikov pri določanju višine mase za izplačilo osebnih dohodkov v družbenih dogovorih, zato smo trenutno lahko zadovoljni, da smo na 5. mestu v rang lestvici. Pomeni, da dobro upravljamo z družbenim premoženjem.

I/7 — V sredstvih osebnih dohodkov in skupne porabe na delavca zasedamo šesto mesto. Vidimo pa lahko, da smo sredstva povečali indeksno v odnosu na l. 1983 slabše od povprečja grupacije in najboljšega ozda, kar pomeni, da smo imeli boljše izhodiščno osnovo.

I/8 — Še boljši smo pri izplačilu čistih OD na delavca, saj smo 4. po vrsti.

II/1 — Po 5. mestu lahko sklepamo, da so naši prispevki iz bruto osebnih dohodkov sorazmerno visoki v primerjavi z ostalimi, kar menim, da je sploh značilno za materialno šibke občine.

II/2 — Smo že omenili pod kazalnikom I/3.

III/3 — Tudi po tem kazalniku moramo biti zadovoljni, če ocenjujemo zasedeno 3. mesto v grupaciji, nikakor pa ne s procentualnim odnosom v sami naši tovarni.

II/4 — Poprečno uporabljena poslovna sredstva lahko varirajo iz dneva v dan, zasledujemo pa jih trimesečno. Tudi njihova sestava je zelo različna, ki večkrat v velikem delu ni uporabljena za ozd, zato slede vsi problemi njihove primerjalnosti o katerih, smo že večkrat pisali,

dotaknili pa smo se jih že tudi pod kazalnikom I/2. Najpomembnejše je, da bi bila resnično optimalno uporabljena.

II/5 — Kljub rasti prodajnih cen naših proizvodov vidimo, da še vedno ne moremo slediti rasti cen našega repromateriala in ostalih materialnih stroškov, kjer nas pri potrebnem uvozu, do 85 % surovin, najbolj tepejo tečajne razlike, oz. razvrednotenje našega dinarja. Če bomo hoteli računati na boljše osebne dohodke, bomo morali popraviti našo ekonomičnost.

II/6 — Mnogo bi lahko prihranili tudi, če bi uspeli povečati število obratov, ki jih ta kazalnik kaže, čeprav nismo tako slabi, saj smo med desetimi in štirinajstim mestom.

II/7 — Izgub, na našo veliko srečo, nismo imeli.

II/8 — Mesto v podskupini ocenjujemo po zadnjem indeksu rasti dohodka nad planiranim v posameznih ozdih, kar mora pomeniti, da je večji indeks, bolj smo se uštel pri načrtovanju. V tem primeru smo se mi manj zmotili od mnogih, žal pa smo za to ustvarili tudi manj dohodka od načrtovanega. Če je kdo ustvaril toliko višji dohodek od načrtovanega z doseženo večjo produktivnostjo in boljšim sortimentom, potem je to pohvalno, če pa mu je pomagalo tržišče, potem pa je nekdo služil na račun drugega. To pa je značilno za razmere na našem tržišču, kjer cene še vedno ne regulira zakon ponudbe in povpraševanja. Vsaj rahločutno bi mu morali slediti in ga plansko usmerjati, pa bi bilo manj zmot.

II/9 — Osebnim dohodkom gotovo posvetijo povsod največ skrbi, ker je to vedno bolj občutljivo področje, zato tudi pri nas nanje ne pozabimo, sledili pa smo ves čas družbenemu dogovoru o razporejanju dohodka.

Prepričanje, da smo delali dobro, ker so naši OD relativno dobri, nas ne sme uspravati, da ne bi poslovali še boljše, ker bomo zmoto lahko kmalu občutili.

Število zaposlenih je že nekaj let pri nas v upadanju, z novimi rekonstrukcijami in modernizacijo, pa bomo zopet zaposlili večje število delavcev.

V. K.

O svojem delu poročajo

Delavski svet

Decembra poteče leto od izvolitve sedanjega delavskega sveta, zato je čas, da opravimo statutarno nalogo in ocenimo njegovo vlogo in aktivnost, pa tudi aktivnost svojih delegatov, ki nas zastopajo v tem organu.

V tem obdobju se je delavski svet sestal na trinajstih sejah, vse so bile sklepčne ob prvem sklicu, čeprav z udeležbo delegatov ne moremo biti povsem zadovoljni.

Delavski svet je v svojem programu in delu opravljal naloge za katere je pooblaščen s statutom in drugimi samoupravnimi akti in v okviru sprejetih planskih nalog za tekoče srednjeročno obdobje.

Največja pozornost je bila namenjena gospodarskim gibanjem in odločitvam. Poleg letnega plana je DS že v decembru sprejel tudi potrebne stabilizacijske ukrepe za doseg postavljenih nalog, ki jih je ob polletju še dopolnil. Oskrba s surovinami in deviznimi sredstvi ter zagotavljanje likvidnosti je bilo obravnavano skoraj na večini sej, saj so bili to osnovni pogoji za nemoteno odvijanje proizvodnje. Šestkrat je sklepal o najetju blagovnih kreditov za nakup surovin, s čimer smo si zagotovili primerne zaloge surovin in tudi kvalitetnejši

asortiment. Z novimi cenami preje, ki jih je sprejel v juniju, smo skušali slediti rasti cen surovin, pri čemer pa smo že ob devetmesečju zaostajali in bo treba cenik dopolniti ter se s kupci sporazumeti za nove cene.

Kot je bilo že večkrat poudarjeno, je bila v letošnjem letu opravljena najpomembnejša naloga v ureditvi samoupravnih splošnih aktov s sprejetjem aktov s področja delitve dohodka, čistega dohodka in OD. Sproti pa smo dopolnjevali tudi ostale samoupravne splošne akte. Poleg sprejetja omenjenih smo sprejeli tudi dopolnitve osmih ostalih aktov.

Delavski svet je obravnaval tudi predloge samoupravnega sporazumevanja v samoupravnih interesnih skupnostih s področja gospodarstva (elektro, PTT, stanovanjske, komunalne, za ekonomske odnose s tujino itn.) in dajal tudi napolitela delegatom za seje skupščin teh skupnosti.

Odbori in komisije delavskega sveta so aktivno delali

v okvirih danih pooblastil, k posameznim predlogom je dajal soglasje tudi delavski svet.

Delavski svet je obravnaval deset zahtevkov za varstvo pravic delavcev, na odločitve odbora za delovna razmerja, odbora za stanovanjska vprašanja in disciplinske komisije. Le dvema je ugodil, da so jih prvostopenjski organi sprejeli v skladu s samoupravnimi splošnimi akti in tudi z zastavljeno stabilizacijsko politiko delovne organizacije.

Skromna razprava na sejah delavskega sveta v tem mandatu kaže na to, da de-

legati dobijo premalo napotkov za razprave v svojih samoupravnih delovnih skupinah. Prav tako tudi za delegatska vprašanja in pobude. Zato je potrebno v SDS nameniti več pozornosti vlogi delegatov v delavskemu svetu.

Čeprav je udeležba na sejah DS le ena izmed aktivnosti delegatov, predlagamo, da na SDS ocenite delo delegatov tudi s te strani in se dogovorite za bolj odgovoren odnos neaktivnih delegatov. Odpoklic naj bo le skrajna možnost.

Predsednik DS:
Mirko Lovše

Disciplinska komisija

Disciplinska komisija se je do konca oktobra sestala na šestih javnih obravnavah. Skupno je v desetih mesecih obravnavala 121 primerov kršitev delovnih dolžnosti.

Zaradi kršitev delovnih obveznosti je komisija izrekla ukrepe 111 delavcem, deset delavcev pa je oprostila krivde za očitano jim kršitev. Neobravnavanih je ostalo nekaj primerov kršitev, storjenih v mesecu oktobru. Struktura izrečenih ukrepov je naslednja:

9 izključitev iz delovnega razmerja;

22 pogojnih prenehanj delovnega razmerja za dobo 1 leta;

1 pogojno prenehanje delovnega razmerja za dobo 9 mesecev;

4 pogojnih prenehanj delovnega razmerja za dobo 6 mesecev;

9 pogojnih prenehanj delovnega razmerja za dobo 3 mesecev;

47 javnih opominov;
19 opominov.

V dveh primerih izključitve in dveh javnih opominih so se delavci pritožili na delavski svet. Delavski svet sklepov disciplinske komisije ni spremenil. Dva delavca nista bila zaradi kršitve upravičena do stimulacije, v enem primeru neopravičenega izostanka pa je komisija delavca oprostila plačila pavšalne odškodnine zaradi socialnega stanja njegove družine. V večih primerih — 6 — pogojnega prenehanja za dobo 1 leta in 3 mesecev pa je komisija izrekla pogoj obvezno zdravljenje proti alkoholizmu.

Disciplinska komisija je dosledno izrekala tudi pavšalno odškodnino. Največkrat je bila izrečena zamud-

nikom. Povprečno je vsak mesec zamudilo okoli 40 delavcev. Plačali so pavšalno odškodnino za toliko časa, kolikor so zamudili na delo. Dosledno pa se je izrekala pavšalna odškodnina tudi za neopravičeno izostajanje z rednega dela.

Najpogostejše kršitve so še vedno neopravičeni izostanki. K temu je potrebno povedati, da v letošnjem letu disciplinska komisija ni obravnavala neopravičenega izostajanja z nadurnega dela. Sledi zapuščanje delovnega mesta, pitje alkoholnih pijač med delovnim časom oz. kršitve, ki jih delavci naredijo kot posledico vinjenosti, v letošnjem letu je obravnavala tudi izostanke z gasilskih vaj, odklanjanje dela pa tudi zanemarjanje predpisov iz varstva pri delu.

V letošnjih devetih mesecih je bilo storjenih oz. obravnavanih veliko več kršitev kot lansko leto. Opaziti je, da se povečujejo kršitve kot so zapuščanje delovnega mesta, neizvajanja delovnih nalog, vinjenost, zmanjšujejo pa se neopravičeni izostanki. Vse to so hujše kršitve delovnih obveznosti in disciplinska komisija je v skladu s Pravilnikom o delovnih razmerjih izrekala strožje ukrepe. **Disciplinska komisija ugotavlja, da je povečanje števila obravnavanih kršitev tudi posledica večje doslednosti pri izvajanju delovne discipline.**

Predsednik komisije:
Borut Komotar

Pregled udeležbe delegatov na sejah delavskega sveta

Priimek in ime	SDS	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
1. Franc Mali	kadr. spl. sekt.	x	x	x	x	x	x	x	x	RD	x	x	x	x
2. Darinka Jurič	obr. družb. preh.	x	x	x	x	-	x	RD	x	x	x	x	x	x
3. Viktor Semec	komerc. sektor	x	x	x	x	x	x	B	x	x	x	x	x	x
4. Alojz Godec	transp. in zaboj.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	RD	x	B	
5. Ivan Jeltnikar	zbiral. cev.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	RD	
6. Mija Šistek	finanč. sektor	x	x	x	x	x	x	x	RD	x	x	opr	x	
7. Cveta Štangar	laboratorij	x	x	x	x	x	x	RD	x	x	x	x	-	
8. Slavica Tomić	pp/1	B	B	x	x	-	x	-	RD	x	x	x	x	
9. Fani Slapničar	pp/2	x	x	x	x	x	x	x	RD	x	x	x	RD	
10. Mirko Lovše	pp/3	x	x	x	RD	x	x	x	x	x	B	RD	x	
11. Marija Božjak	PB I/1.izm.	x	x	-	x	x	-	-	-	x	x	x	x	
12. Vera Videmšek	PB I/2. "	-	x	x	opr	x	x	RD	x	x	-	-	-	
13. Marija Vincetič	PB I/3. "	x	x	x	x	x	x	x	x	RD	x	-	-	
14. Radojka Čulibrk	PB II/1. "	x	-	-	-	x	x	SO	SO	SO	SO	RD	x	
15. Olga Kres	PB II/2. "	x	x	x	x	x	x	x	x	RD	x	x	-	
16. Angelca Černe	PB II/3. "	x	x	x	x	x	-	x	x	x	-	x	x	
17. Ivana Fink	PA/1.izm.	x	x	x	x	x	x	x	x	RD	opr	x	x	
18. Marinka Sluga	PA/2 "	x	x	x	x	x	x	RD	-	x	x	x	-	
19. Štefka Lušina	PA/3. "	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	RD	x	
20. Ivica Gorišek	predil. rez.	x	x	x	x	x	x	x	x	RD	x	x	x	
21. Danica Bric	dvoj. suk./1.	x	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	
22. Helena Potisek	dvoj. suk./2.	x	x	x	x	x	-	B	x	x	RD	x	x	
23. Hine Muljavec	dvoj. suk./3	x	x	x	x	x	x	x	RD	x	-	x	x	
24. Francka Kres	prev. vlag./1	RD	x	x	-	RD	B	x	x	x	-	x	x	
25. Anica Mandelj	prev. vlag./2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
26. Silva Cepon	prev. vlag./3	x	x	opr	x	x	-	x	x	x	-	-	-	
27. Marija Šušteršič	efekt. suk./1	x	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	
28. Marija Logar	efekt. suk./2	x	x	x	x	x	x	B	B	P	P	P	P	
29. Marija Flac	efekt. suk./3	x	x	-	x	x	-	-	-	-	-	-	-	
30. Anton Jeltnikar	obrat. del.	x	x	RD	x	x	SO	x	-	x	x	x	x	
31. Franc Potisek	elektro del.	x	x	x	-	x	x	x	-	x	x	x	x	RD
32. Franc Mešič	rem. pp in mik.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	opr
33. Jože Nejedly	rem. PB in PA	x	x	x	x	x	x	RD	x	x	x	x	x	x

Legenda: x = prisotnost na seji
RD redni dopust
SO službeno odsoten
opr odsotnost opravičena
- neopravičena odsotnost, ker vzrok ni bil javljen

Podpredsednica RS ZSS je sprejela udeleženko proizvodno — delovnega tekmovanja

Po opravljenem prvem zveznem, delovno-proizvodnem tekmovanju tekstilnih delavcev Jugoslavije, je podpredsednica Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, tovarišica Francka Herga, v ponedeljek, 15. oktobra 1984, sprejela udeležence tega tekmovanja iz SR Slovenije. Zbrale so se tekmovalke z vodji ekip iz Predilnice Litija, Novoteksa — Novo mesto in Merinke — Maribor, ki so kot republiške ekipe nastopile na zveznem tekmovanju v Makedoniji.

Podpredsednica je tekmovalkam čestitala za dosežene uspehe in jim zaželela uspešno delo v delovnih organizacijah, pa tudi pri nadaljnjih udeležbah na delovnih tekmovanjih.

V razgovoru je predvsem poudarila pomen teh tekmovanj, ki morajo postati kvaliteten prispevek pri trudu za gospodarsko stabilizacijo. Tekmovalni dosežki naj bodo spodbuda za boljše delo in ustvarjanje večjega dohodka, pomemben prispevek k večanju produktivnosti, izboljšanju kvalitete in gospodarnosti, zato morajo dobiti

množičen in kvaliteten namen. Pomembna je tudi izmenjava izkušenj med delavci enakih delovnih procesov iz različnih delovnih organizacij v republikah in pokrajinah, ki morajo prinašati k večji uveljavitvi proizvodnega dela in tudi h krepitvi medsebojnega tovarištva. Podpredsednica se je zanimala o konkretnih izkušnjah s tekmovanja in tudi o opažanjih pri organizaciji in kvaliteti dela drugih delavcev in ozdov, kjer so tekmovali.

Tekmovalke in vodje so povedale, da je bilo pred-

vsem naporno samo potovanje, še predvsem za tekmovalke v predenju in tkanju bombaža, ki so praktični del tekmovanja opravile v Štipu.

Ocenili so, da je bila organizacija, dokaj zahtevnega tekmovanja, v glavnem dobro izvedena, imeli pa so nekaj pripomb, ki jih bo republiški odbor sindikata posredoval zveznemu odboru in naj bi jih upoštevali pri organiziranju naslednjega tekmovanja, čez dve leti. Povedale so, da je bil program naraven predvsem na tekmovalni del, saj je bilo treba reševati vprašanja iz tehnologije, iz samoupravljanja in opraviti še praktični del tekmovanja. Zaradi tega je v dveh dneh, kolikor je bilo na razpolago, ostalo premalo časa za medsebojne razgovore in medsebojno izmenjavo izkušenj. Večji poudarek bi bilo treba dati kvaliteti izdelka, še predvsem v disciplini tkanja. Poenotiti je treba tudi določila za vezanje pretrgov pri predenju volne in bombaža.

V nadaljnjem razgovoru so se udeleženci razgovora z vodstvom Republiškega odbora sindikata delavcev tekstilne in usnjarske predelovalne industrije, pomudili še pri aktualnih problemih tekstilne industrije, gospodarjenju, pogojih dela in zagotavljanju socialne varnosti.

M. K.

Tudi pri predelavi sintetičke se odpadki drobijo in padajo na tla. Običajno jih v vsaki izmeni dvakrat pometejo, pa tudi večkrat, če se bolj praši.

Moramo paziti, da v ta pomet ne zaidejo niti in tisti odpadki, ki so še uporabni. Vsaka delavka ima predpasnik z žepi, v katerega spravljajo še uporaben material in ga odlaga v posebne lonce.

Samoupravna delavska kontrola

Člani odbora samoupravne delavske kontrole smo v preteklem letu delali po sprejetem programu.

Pri pregledu zaključnega računa za leto 1983, smo posebno skrb posvetili poslovnemu in finančnemu poročilu, delitvi dohodka in čistega dohodka in uresničevanju dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka in osebnih dohodkov. Pri pregledu ostalih izdatkov, pa smo ugotovili, da so ti večji od lanskega leta, vendar smo bili mnenja, da je prekoračitev utemeljena in da ni potrebno ukrepanje.

V celoti smo spremljali izvajanje stabilizacijskega programa s poudarkom na odgovornosti do dela in sredstev s katerim upravljamo. Spremljali smo investicijsko politiko delovne organizacije, ki je v skladu z našimi možnostmi.

Skozi vse leto smo spremljali pripravo in sprejem pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega do-

hodka ter delitev sredstev za osebne dohodke; pravilnika del in nalog, pravilnika o ugotavljanju zahtevnosti, delovne uspešnosti in izračunavanja minulega dela; spremembo statuta delovne organizacije. Vsi ti akti so bili sprejeti na referendumu v mesecu oktobru.

S strani delavcev na te akte ni bilo pripomb, ki naj bi jih obravnavala samoupravna delavska kontrola, zato menimo, da so akti v skladu z našimi samoupravnimi težnjami. Morda so za to improvizacijo dela samoupravne delavske kontrole krivi tudi dobri poslovni in finančni uspehi v delovni organizaciji.

Odbor SDK apelira na vse delavce, da naj se v bodoče več poslužujejo te svoje samoupravne pravice, delavske kontrole.

Brane Cenkar

Še bomo letovali v Čateških Toplicah

Člani komisije za letovanje in družbeno prehrano so se odločili, da bomo tudi za naslednje leto najeli dve dvoposteljni sobi v Čateških Toplicah v hotelu TERME. Ugotovili so, da je zanimanje za letovanje v toplinah zelo veliko. V toplinah radi letujejo delavci in upokojnenci. Kljub temu, da pogodbeno cena zakupa sob še ni znana, smo se odločili, da pričnemo zbirati prijave za letovanje.

Ceno penziona bomo objavili, ko bo znana. Tudi tokrat jo bomo delno regresirali iz sklada skupne porabe.

Prijave za letovanje zbiramo po enakem postopku, kot v preteklih letih. Sobe oddajamo na podlagi vrstnega reda prijav za letovanje. Želimo, da se upokojnenci prijavljajo za letovanje v zimskem, spomladanskem in jesenskem času. V poletnih mesecih naj bi letovali delavci, ki imajo šolobvezne otroke. Poudarjamo, da otroci letujejo v Čateških Toplicah po enaki ceni, kot odrasli.

Prijave za letovanje v Čateških Toplicah zbira Vlasta Grom, v kadrovsko splošnem sektorju Predilnice Litija.

Vlasta Grom

Novi prstančni predilni stroji so višji

Marija Šircelj, predica ob stroju, ki so ga naslednji dan razdrli, da bo prostor za nove stroje Textima. (slika levo). »Za te stroje,« pravi Marija, »bom premajhna, ker so višji od sedanjih.«

»To je res,« je dodala brigadirka Ada Medvešek. »Naše predice bodo ob novih strojih težko delale, ker so večinoma premajhne. Kar pogledajte kako lahko dosežem kops s predprejo na sedanjem stroju, (v sredini), na novem pa zelo težko!« (slika desno).

In kaj pravi dir. proizvodnje — Franc Lesjak? »Novi stroji so zaradi konstrukcije res višji od starih, poseb-

no je visoka polica za nalaganje flyerjskih navitkov, tako, da že delavke srednje rasti ne morejo brez težav jemati navitke s police. Tudi nalaganje navitkov, na polico, kar delajo transportni delavci, bi bilo oteženo tistim, ki pač niso višje rasti. To težavo bomo nekoliko omilili tako, da bodo delavke menjavale predprejo direktno iz vozička. Tako tudi transportnim delavcem ne bo potrebno nalagati prejo na stroj. To pa je mogoče zato, ker bomo tu predelovali visoke številke preje (Nm 50—60), pri teh so menjave redkejšje. Seveda pa bo potrebno v prihodnje, pri sprejemanju novih delavk za k tem strojem, upoštevati tudi telesno višino.«

Pred letnim sestankom osnovnih organizacij zveze sindikatov naše tovarne

V skladu s 6. členom Statuta Zveze sindikatov Slovenije morajo vse osnovne organizacije zveze sindikatov in sindikati dejavnosti enkrat na leto obravnavati in oceniti vsebino in učinkovitost delovanja organov pri uresničevanju njihove vloge in funkcije. Glavna značilnost sedanjega obdobja v našem družbenem razvoju je boj za učinkovitejšo uresničevanje dolgoročnega programa stabilizacije in doseganje kvalitetnejših odnosov v družbenoekonomskem in političnem sistemu. Tudi v organih zveze sindikatov moramo temeljito oceniti uresničevanje svoje ustavne vloge in funkcije, akcijsko učinkovitost in mobilizacijsko sposobnost za razreševanje družbenih problemov.

Smo tudi v fazi priprav in sprejemanja letnih in srednjeročnih planskih dokumentov, kjer so osnovne or-

ganizacije nosilec družbenopolitične aktivnosti. Zato bo osnovno izhodišče letnega sestanka konkretna ocena družbenoekonomskih in družbenih razmer, predvsem z vidika, v kolikšni meri so se uresničevale delovne usmeritve sprejete na občnem zboru in kako praktično izvajamo ustavno, zakonsko in statutarno opredeljeno vlogo in funkcijo zveze sindikatov v raznih aktivnostih. Glede vsebine in učinkovitosti dela bomo predvsem:

— ocenili uresničevanje vloge in funkcije sindikalne organizacije pri razvijanju samoupravnih aktivnosti in odgovornosti za preprečevanje padanja realnega osebnega dohodka;

— ocenili, kako uresničujemo načela delitve po delu in rezultatih dela;

— ocenili vlogo sindikalne organizacije pri dograje-

vanju samoupravne organiziranosti z vidika pospeševanja združevanja dela in sredstev ter dohodkovne povezanosti pri zagotavljanju materialne in socialne varnosti delavcev in spreminjanju razmer in utrjevanju spoznanja, da-le rezultati dela in gospodarjenja določajo položaj človeka;

— ocenili ali smo dovolj spremljali delovanje delegatov in delegacij;

— ocenili v kolikšni meri smo kot organizacija — podpisnik samoupravnih aktov preverjali skladnost teh aktov s stališči zveze sindikatov in zakonov ter spremljali njihovo uresničevanje;

— ocenili prizadevanja ter uspešnost dela izvršnih odborov in posameznih članov.

Sprejete ocene in ugotovitve bodo osnova za opredelitev programskih usmeritev za delovanje v prihodnjem

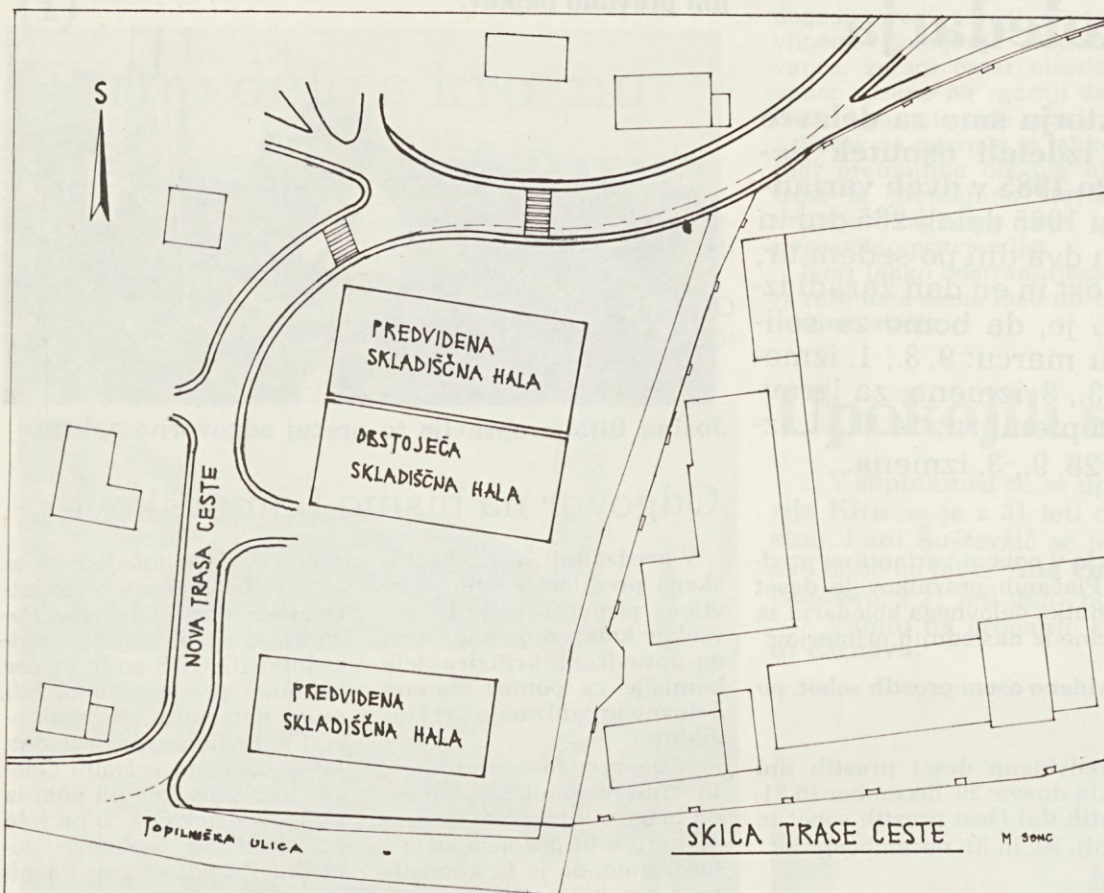
obdobju, kjer bo vse naše družbenopolitično delovanje usmerjeno v doseganje ciljev gospodarske stabilizacije.

Letni sestanek osnovnih organizacij sindikata bo decembra 1984. Sprejeli bomo tudi letno programsko usmeritev in finančni načrt sindikata za prihodnje leto.

Predsednik sind. konf.:
I. Markec

Cesta okoli »bajerja«

Križišče, severno od naše tovarne od koder bo priključek k cesti okoli bajerja.

Poškodbe v oktobru

V oktobru smo imeli le eno poškodbo na poti z dela. Po izstopu iz tovarniškega avtobusa, je **Ciril Bučar** odpeljal domov z motorjem. Pri vožnji navkreber je zaradi slabe poti motor spodneslo, padel je in si poškodoval koleno leve noge. **A. Krhlikar**

Po izgradnji skladišč nad požarnim bazenom se je tovarniški kompleks razdelil na dva dela, ki ju ločuje Predilniška ulica.

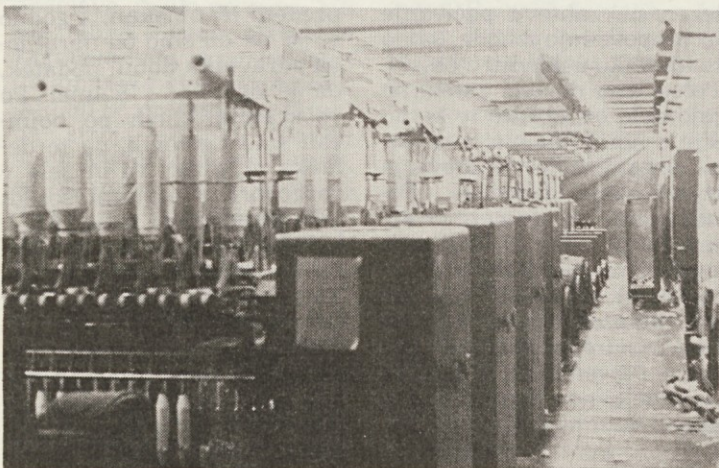
Največ težav nam povzroča transport surovin, kjer preti stalna nevarnost, da pride do nesreče. Že v letošnjem letu smo nameravali graditi cesto za bajerjem in nato zapreti za javni promet del Topilniške ulice (v območju Predilnice), ter tako povezati proizvodne obrate s skladišči. Pred tem smo morali zaprositi za spremembo zazidalnega načrta.

S spremembo urbanističnega načrta za Litijo in Šmartno, kjer je na tem območju odpravljena zelena, nezazidljiva površina in priključena industrijski coni Predilnice, so dane možnosti za prestavitev dela trase Predilniške ulice. Predvidena cesta ima vozišče širine 7 m s pločnikom 1,2 m. Cesta je na zgornjem delu, nad skladiščem razširjena za odstavní pas in avtobusno postajališče. Topilniška ulica (do zapornic) ostane v celotni širini kot javna cesta, namenjena pešcem in kot bo-

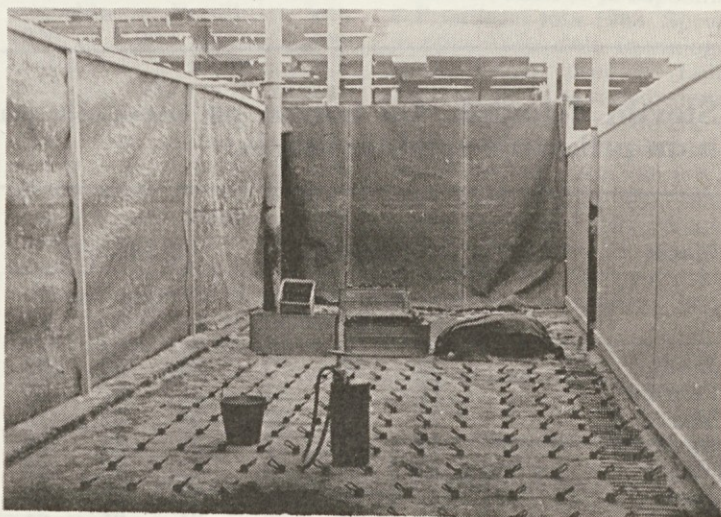
doča povezava s podhodom na železniško postajo.

Zaradi kasnitve pri sprejemanju sprememb izvedbenih prostorskih aktov, predstavitev ceste ne bomo mogli realizirati v letošnjem letu. Ostaja nam, da letos izvedemo vse priprave za to investicijo, tako da bo v letu 1985 vse pripravljeno za pričetek izvajanja del.

M. Sonc

Provizorično steno iz plahte so pomaknili za dva stroja bližje sredini. Za njo pripravljajo tla za nove stroje. Tako bo šlo naprej, dokler ne bodo vsi stroji zamejnani.

Nadaljevanje pripravljanih del za montažo prstančnih predilnih strojev Textima v predilnici bombaža II. To pot ojačujemo etažno ploščo le v enem polju, (med dvema stebroma), kar bo zadostovalo le za dva stroja. Varilci so že navarili jeklene mozničke. Levo, za provizorično steno še ropotajo stari stroji, desno pa že štirje novi.

Osnutek novega delovnega koledarja

V proizvodnem sektorju smo za delavce proizvodnega sektorja izdelali osnutek delovnega koledarja za leto 1985 v dveh variantah. Po obeh bomo v letu 1985 delali 265 dni in to: 263 dni po osem ur in dva dni po sedem ur, to pa en dan za solidarnost in en dan zaradi izravnave ur. Predvideno je, da bomo za solidarnost delali v mesecu marcu: 9. 3., 1. izmena na 16. 3., 2. izmena, 23. 3., 3. izmena, za izravnavo ur pa v mesecu septembru: 14. 9., 1. izmena, 21. 9., 2. izmena, 28. 9., 3. izmena.

Osnutek delovnega koledarja v nobeni varianti ne predvideva kolektivnega dopusta. Plačanih praznikov je deset dni. Med obema variantama osnutka delovnega koledarja za leto 1985 so razlike, ki so razvidne iz naslednjih primerjav:

● Po prvi varianti je predvideno osem prostih sobot, po drugi šest;

● Po prvi varianti je predvideno deset prostih dni (osem prostih sobot in dva prosta dneva: 30. december in 31. december), po drugi deset prostih dni (šest prostih sobot in štirje prosti dnevi: 3. maj, 5. junij, 30. in 31. december);

● Po prvi varianti ni predvideno delo ob sobotah v poldanski izmeni, po drugi pa je, in sicer: 11. 5., 2. izmena, 18. 5., 3. izmena, 25. 5., 1. izmena, 8. 6., 3. izmena.

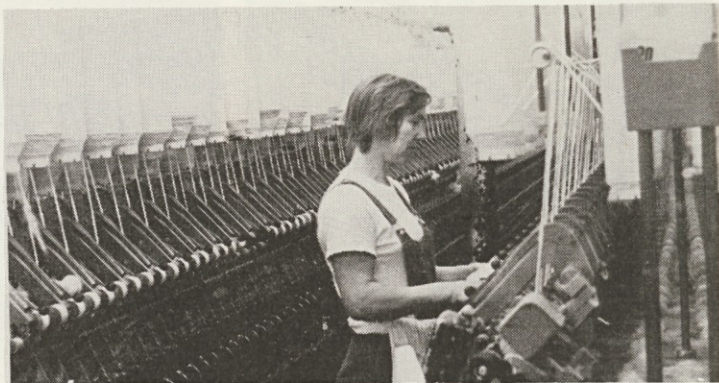
Prva in druga izmena dela po drugi varianti še po en dan v dopoldanski izmeni in sicer: 22. 6., 1. izmena in 29. 6., 2. izmena.

● Po prvi varianti so izmene proste tri in več dni: od 1. do 3. novembra (3 dni), od 29. novembra do 1. decembra (3 dni), od 28. decembra do 2. januarja (6 dni), po drugi pa: od 1. do 5. maja (5 dni), od 4. do 7. julija (4 dni), od 1. do 3. novembra (3 dni), od 29. novembra do 1. decembra (3 dni), od 28. decembra do 2. januarja (6 dni).

Število delovnih dni izmen po mesecih pa nam prikazuje spodnja tabela:

Mesec	1. varianta			2. varianta		
	Izmena			Izmena		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.
Januar	23	22	22	23	22	22
Februar	21	22	21	21	22	21
Marec	23	22	23	23	22	23
April	23	23	23	23	23	23
Maj	22	22	22	22	22	22
Junij	21	21	21	22	22	22
Julij	22	22	22	21	21	21
Avgust	23	24	23	23	24	23
September	22	22	23	22	22	23
Oktober	24	24	24	24	24	24
November	20	20	20	20	20	20
December	21	21	21	21	21	21
SKUPAJ	265	265	265	265	265	265

Ob starejših strojih je več dela s čiščenjem valjčkov, ker tam ni potujočih čistilcev — odpihovalcev ali kot jim pravimo pajkov.

Josipa Bilbija opravlja to precej odgovorno nalogo.

Odgovor na pismo Lamovškove

V predzadnji številki Litijskega predilca je bilo objavljeno pismo Alojzije Lamovšek, v katerem je napisano, da upravičeno kritizira delo komisije za pomoč članom delovne organizacije pri sindikatu.

Namen odgovora ni, da bi to trditev zaničali, temveč da bi osvetlili delo te komisije, kajti brez premisleka lahko trdimo, da je ta komisija med najaktivnejšimi pri sindikatu. Pri svojem delu člani komisije naletijo na probleme, katere vedno ni lahko prebroditi.

V letošnjem letu so opravili že 17 obiskov na domovih, poleg tega pa obiskujejo tudi naše upokojene v domovih za ostarele občane. Redno skrbijo za izplačilo denarnih pomoči delavcem, ki so več kot 60 koledarskih dni v bolniški, poleg tega pa opravljajo še ostale naloge, ki jih določa poslovnik te komisije, ki ga sprejme sindikalna konferenca.

Zgodijo se primeri, ko delavca obiščemo, pa ga ni doma. Sicer vemo, da vsaka bolezen ne zahteva počivanja in prepoveduje izhoda, samo to ni lahko uskladiti z obiski. Poleg tega delavci zamenjujejo delo oz. obiske te komisije z obiski komisije delovne organizacije, ki preverja izkoriščanje bolniške. Poudarjamo, da namen te komisije ni tako preverjanje temveč resnično obiskati delavca, ki je zaradi kakršne koli bolezni odsoten iz dela dalj časa, ga z obiskom spnimo, da vemo, da je delavec naše delovne organizacije, in ga pri delu pogrešamo.

Največji problem za hitro in uspešno delo so netočni podatki. Komisija dobi podatke o delavcih, ki so v bolniški z eno do dvomesečno

zamudo. V letošnjem letu smo se odločili, da te podatke zbira socialni delavec. Podatki, ki so jih zbirali predsedniki IO OOS so bili sicer nekoliko prej na voljo, bili pa so netočni in pomanjkljivi. Ugotavljamo, da so podatki, ki jih zbira socialni delavec natančni, ker jih dobi iz knjigovodstev OD, to pa šele po obračunu osebnega dohodka. Zaradi tega pa kasnijo.

Predsednik komisije skliče sestanek, šele ko dobi te podatke. Tam se dogovorijo, kdo in kdaj bo koga obiskal. Prej morajo uskladiti tudi svoj prosti čas. Pri vsem tem bi radi opozorili na to, da naj odsotnost delavcev spremljajo tudi predsedniki IO OOS, kar naj sporočijo kateremu koli članu te komisije.

Problemi pa se pojavljajo tudi v primeru, ko so delavci v bolnišnici ali v zdravilišču. V teh primerih je potrebno zvedeti v kateri bolnišnici je delavec, v katerem oddelku, v kateri sobi ipd. S tem izgubljamo dneve in zgodi se, da je delavec prej odpuščen, preden je obiskan. Zgodilo se je že, da smo od obratnega zdravnika dobili podatek, da je delavka v bolnici. Po večkratnih klicih po bolnicah smo ugotovili, da te delavke v bolnici ni in šele v razgovoru z njenimi sosedi smo izvedeli, da se je iz bolnišnice že vrnila zaradi nege pa je odšla k sorodnikom. Tako delo te komisije le ni tako preprosto.

Vsekakor se moramo truditi, da bi delo opravljali čim bolj vestno, z veliko mero odgovornosti, za to pa potrebujemo pomoč ostalih delavcev. Ni le naloga komisije, da opravlja to delo, skrb za sodelavce, je naloga nas vseh.

Vlasta Grom

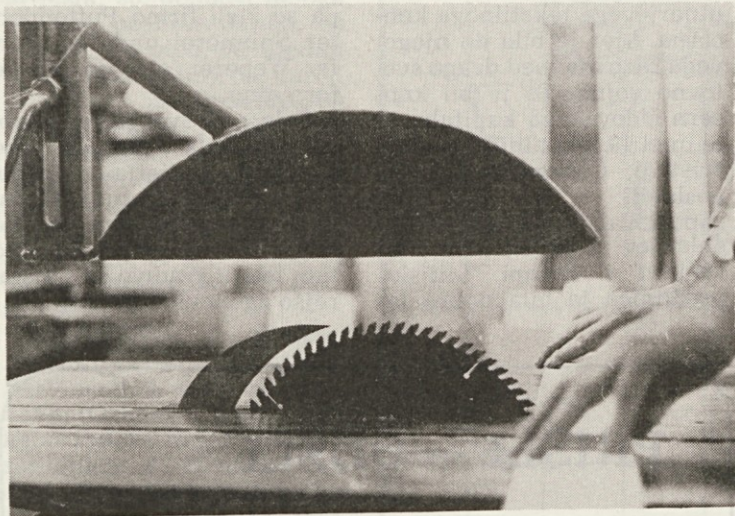
Poškodbe pri domačem delu

(1)

Varno delo s krožno žago

Krožne žage ali cirkularke, kot jih radi imenujemo so zelo razširjene, saj jo ima skoraj vsak dom ali kmetija.

So pa krožne žage pri delu tudi izredno nevarne. O tem priča tudi nekaj poškodovanih delavcev iz naše tovarne. Največkrat se poškodujejo roke oz. prsti rok.

Pravilno zavarovana krožna žaga v naši mizarski delavnici. Lepo vidimo razporni klin in varovalno kapo, ki pa je za ta obdelovanec nameščena previsoko. Če bi tudi doma imeli krožne žage tako zavarovane, bi zanesljivo zmanjšali število težkih poškodb na tem orodju.

Kot prvo — za delo na tem orodju moramo biti zbrani in spočiti in ne pod vplivom alkohola.

Prostor okoli žage ne sme biti zatrpan in založen. Velikokrat se dogaja, da na cirkularki delajo tudi otroci, kar lahko označimo kot izzivanje nevarnosti. Žagin list mora biti strokovno brušen in mora odgovarjati namenu obdelave, rezilo pa mora biti brezhibno. Tudi pritrditev žaginega lista je pomembna. Če zmanjka električne energije ali je prekinjena, je treba stroj izklopiti. Dokler stroj popolnoma ne miruje, se ne smemo oddaljevati od njega. Pri žaganju ne smemo stati v smeri žaginega lista, ampak nekoliko vstran, levo ali desno, da pri morebitnem povratnem udarcu ne dobimo direktnega sunka v telo.

Krožne žage po naših domovih so v večini primerov zelo slabo zavarovane ali pa sploh niso. Tudi zaradi tega prihaja do poškodb. Vsaka krožna žaga mora imeti razporni klin, ki služi za razpiranje obdelovanca in prepre-

čevanje povratnega udarca. Biti mora prilagojen obliki lista, od njega debelejši za 1/4.

Od lista mora biti oddaljen 3—10 mm. Pri žaganju oz. razžaganju daljših obdelovancev je delo brez razpornega klina smrtno nevarno. Tudi premečna, varovalna kapa nad žaginim listom je pomemben varnostni element. Preprečuje dotik z žaginim listom in odletavanju in pršenju lesnih ostružkov v obraz.

Varovalna naprava pa mora biti tudi pod delovno mizo, da prepreči dotik dela telesa z žaginim listom od spodnje strani. Prav tako morajo biti zavarovani jermeni, prenosi itn. Pri žaganju kratkih obdelovancev je treba uporabiti ustrezna podajala oz. potiskala; te lahko tudi sami priredimo.

Pri žaganju daljših ali tanjših obdelovancev je treba uporabiti primerna vodila in pravilno nameščen razporni klin.

Pri žaganju neenakomerno debelega, grčavega in drugače neenakomernega le-

sa je potrebno, da smo pozorni na mehkejša in tanjša mesta. Večkrat se nesreče dogodijo tudi zaradi nepravilnega podajanja obdelovanca, zaradi česar obdelovanec zdrkne na zgornji del lista in ga nato vrže nazaj.

Vzrok za nesreče je lahko tudi premajhna obodna hitrost in premajhno število vrtljajev žaginega lista in nepravilno pritrjen list.

Iveri lahko odstranjujemo iz reže lista samo med mirovanjem stroja.

Kot vidimo, delo na krožni žagi ni enostavno. Varno delo pa je odvisno od mnogo elementov, ki so zgoraj naštet.

Predvsem so pomembne štiri stvari:

- brezhibno orodje,
- nameščene zaščitne naprave,
- urejenost delovnega prostora
- usposobljenost in zbravnost delavca.

Andrej Krhlikar, var. ing

Upokojili so se

V septembru so se upokojile tri naše delavke. **Marija Kirn** se je z 31 leti delovne dobe upokojila starostno, **Fani Šušteršič** se je upokojila s polno pokojninsko dobo 35 let in **Ana Potisek**, ki je bila upokojena invalidsko, z 21 leti delovne dobe.

Vabilu na srečanje sta se odzvali le Šuštaršičeva in Kirnova.

Naši upokojenki Fani Šušteršič in Marija Kirn v razgovoru s Vero Bricevo in Andrejem Štritofom.

Fani Šušteršič se je prvič zaposlila v Predilnici leta 1950, za 1 leto, nakar je prekinila in se ponovno zaposlila že leta 1952 v oddelku predilnice. Do leta 1960 je opravljala dela predice v predilnici I in II, nato pa je bila razporejena za vodjo snemalne kolone. Zadnje 4 leta pred upokojitvijo je bila razporejena na lažje delo.

Marija Kirn se je pred 24 leti zaposlila v naši delovni organizaciji kot snemalka v predilnici I. Po nekaj mesecih je bila razporejena za predico in ta dela in naloge je opravljala vse do leta 1978, ko je bila zaradi boleznih razporejena za čistilko flyerskih cevč.

Obe sta bili z delom v tovarni zadovoljni, dobro sta se razumeli s svojimi sodelavci. Samo delo predice in delovni pogoji so se v teh dolgih letih močno spremenili.

Ana Potisek se je zaposlila v Predilnici leta 1963. Sprva je opravljala dela in naloge snemalke in predice. Leta 1964 pa je bila razporejena za posluževalko raztezalk v predpredilnico. Zaradi boleznih je delo za stroji vse težje opravljala in bila leta 1981 razporejena za čistilko pisarniških prostorov. Ta dela je opravljala vse do invalidske upokojitve, v mesecu septembru.

Vsem trem želimo, da svoja pokojninska leta čimlepše uživajo!

V. B.

ZAHVALA

Ob izgubi moje drage mame, Pavle Ceglar se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem za izraze sožalja, venec in spremstvo na njeni zadnji poti.

Joža Ceglar

Dr. France Kresal, znanstveni svetnik inštituta za zgodovino delavskega gibanja, Ljubljana

V dunajskih arhivih sem odkril nove podatke o najstarejši zgodovini litijske Predilnice

Poročilo o proučevanju zgodovinskega arhiva na Dunaju, od 20. 8. do 19. 9. 1984

Na Dunaju sem 30 dni zbiral in proučeval zgodovinsko arhivsko gradivo za potrebe almanaha, ki ga bo izdala Predilnica Litija ob svoji 100 letnici. Da bi bila vsebina te knjige čim boljša in podatki o zgodovini kar se da točni in zanimivi, smo se odločili za temeljite priprave in uporabili vse razpoložljive vire podatkov doma in v tujini. Prvi del priprav se nanaša na zbiranje arhivskega gradiva, drugi del pa na zbiranje in proučevanje dokumentacije v Predilnici Litija.

Delal sem v Avstrijskem državnem arhivu (Österreichischer Staatsarchiv), ki ima tri samostojne arhivske ustanove: splošni upravni arhiv, finančni in arhiv dvorne komore. Arhiv Kreditnega zavoda, ki je finansiral Mautnerjev koncern, je kot privatni arhiv še vedno pri tej banki (Creditanstalt — Bankverein). Ob tem poročilu z zadovoljstvom povem tudi to, da so me povsod lepo sprejeli in razumeli naše potrebe, posebej še svetnik dr. Lorenz Mikoletsky in mag. dr. Peter G. Fischer, ki sta me z nasveti usmerjala v proučevanju arhivskega gradiva. Knjižnici Avstrijskega državnega arhiva sem izročil v zahvalo za uporabljen gradivo obe dosedanji knjigi o zgodovini Predilnice Litija.

Bogato arhivsko gradivo in drugi podatki, ki sem jih našel, pomembno osvetljujejo zgodovino prvih 50 let tekstilne tovarne v Litiji, zlasti obdobje, ko je bila v okviru tekstilnega koncerta Mautner. Po teh ugotovitvah bo možno prikazati razvoj tovarne od 1886. leta, ko je bila ustanovljena družba Schwarz Zublin, ki je zgradila prvo tovarno, do propada Mautnerja. Osnovna razvojna pot je bila naslednja.

Od 1886 do 1909 je tovarna poslovala pod firmo Schwarz Zublin. V tem času je bila v Litiji zgrajena predilnica in manjša tkalnica, kjer je delalo okrog 450 delavcev. Predilnico so v tem času širili, tkalnice pa ne, pač pa so 1901. leta zgradili novo tkalnico v Varaždinu. Leta 1909

je litijsko tovarno prevzela firma Ritter Rittmayer, ki je tkalnico preselila v Gorico, predilnico pa modernizirala in povečala z novimi stroji in je postala ena večjih bombažnih predilnic. Leta 1912 je doslej prevladujoči tržaški kapital prevzel dunajski in tovarna je prišla v okvir Mautnerjevega tekstilnega koncerta, kjer je bila do njegovega razpada med drugo svetovno vojno. To je bil koncern židovskega kapitala, ki je imel 40 tekstilnih tovarn v Avstriji, Češkoslovaški, Jugoslaviji in drugod; zaposloval je več kot 40 000 delavcev in je bil med največjimi v Evropi. Litijska predilnica je bila dobra to-

varna, izdelovala je bombažno prejo višjih števil. Njeno blago je bilo zelo cenjeno na domačem in tujem tržišču.

Obdobje med okupacijo je bilo za tovarno manjšega pomena. Podjetje so sicer preimenovali v Littai-Pragwalder Textilwerke, za lastnika pa so šteli firmo Püttendorfer Spinnerei und Felixdorfer Weberei, a to je bilo le formalno.

Šele po osvoboditvi je tovarna prešla v domače roke in sedež podjetja v Litijo. Vse dotlej se je o njej odločalo drugje, predvsem na Dunaju. Zato je prav, da smo tam iskali gradivo za najstarejšo zgodovino tovarne.

PRIŠLI — ODŠLI

V oktobru

Odšli:

1. 10. 1984 — **Anica KOS**, Ponoviška c. 9, Litija, S/1. izmena;

1. 10. 1984 — **Marica KRAŠEVEC**, Grbinska c. 32, Litija, PP/3. izmena;

1. 10. 1984 — **Vida VUKOVIČ**, Šmartno 62, fin. sek.;

1. 10. 1984 — **Metod LOVŠE**, Zg. Log 7, Litija, elektro;

2. 10. 1984 — **Vojko STRMLJAN**, Prvomajska 2, Litija, mont. str.;

10. 10. 1984 — **Ivanka MATIJEVIČ**, Šmartno 30, PA/3. izmena;

10. 10. 1984 — **Alojz KOLEŠA**, C. kom. Staneta 14, Litija, PA/1. izmena;

10. 10. 1984 — **Janez ŠKARJA**, Zg. Log 11, Litija, S/2. izmena;

10. 10. 1984 — **Zemko GROŠIČ**, Praprošče 11, Litija, Č. K./suk.;

15. 10. 1984 — **Majda ZADRAŽNIK**, Gradišče 12, Primskovo, PA/2. izmena;

22. 10. 1984 — **Darinka KASTELIC**, Vodice 14, Gabrovka, PB/1. izmena;

23. 10. 1984 — **Marjan NOVAK**, Maistrova 1, Litija, transport;

29. 10. 1984 — **Blanka BIZJAK**, Ponoviče n. h. proiz. sek.

Invalidska upokojitev:

30. 10. 1984 — **Jožefa TOMŠE**, Trg na Stavbah 13, Litija, P/rez.

Izjava delavca, da ne želi več delati:

24. 10. 1984 — **Jernej BREZOVAR**, Ponoviče 1, rem. suk.

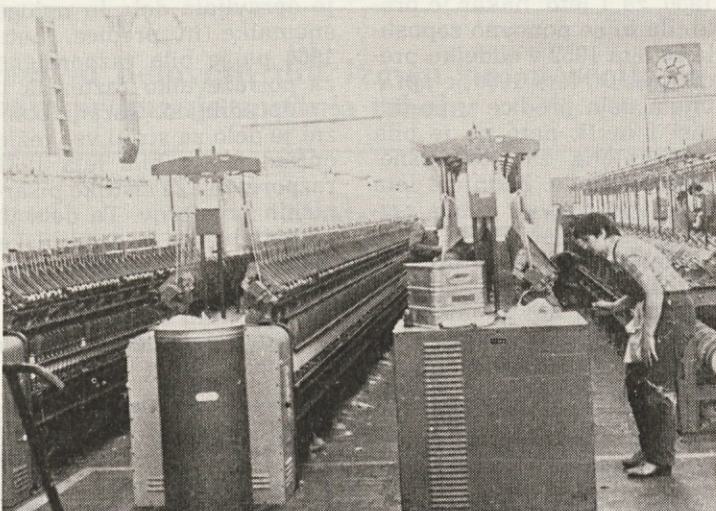
Pismeni sporazum:

31. 10. 1984 — **Marija KASTELIC**, Breg 1a, Litija, obr. dr. preh.

V naši delovni organizaciji je bilo na dan 31. 10. 1984 zaposlenih 1012 delavcev, od tega 667 žensk in 345 moških.

Od skupnega števila zaposlenih je 23 mladoletnih oseb.

J. Zupančič

Štirje predilni stroji, ki smo jih premestili iz predilnice v sukalnico zopet obratujejo. Poročali smo že, da bomo tu začasno namestili šest predilnih strojev, ki se bodo umaknili novim v predilnici bombaža II. Tako bo izpad proizvodnje, ob zamenjavi starih strojev z novimi, manjši.

VODORAVNO: 1. naše okno v svet, 15. svetovno morje, 16. predan mamilom, 17. slovansko žensko ime, 18. amper, 19. kalij, 20. imovina, 21. kratica enote za merjenje električne napetosti, 23. električna upornost, 24. votle mere, 25. najeti morilec, 29. samoglasnik, 30. stanje v šahu, 31. oranje, 32. iridij, 33. izraz pri kartah, 35. skandinavski drobiž, 36. jogi brez glave, 37. radij, 38. znani dirigent in komponist (Bruno), 42. tona, 43. vrsta blaga, 45. ameriški pesnik, 46. češki šahist, 49. umetni mednarodni jezik, 50. domača naloga, 51. ime pesnika Jenka, 53. kositer, 54. pipa, 56. gledališka igralka (Alja), 58. narodni odbor, 59. Benetke, 60. konjski tek, 61. rimska 1000, 62. ameriški krokodil, 66. načrt, 68. glasujmo...! 69. mesto v Iranu, 71. staro-slovanska pijača, 72. ime pevca Jürgensna, 73. del telesa, 74. močno razstrelivo, 75. damska soba.

NAVPIČNO: 1. direktor Predilnice Litija, 2. pianist Bertoncelj, 3. slovenski skladatelj (Oskar), 4. lovec na rake, 5. žensko ime, 6. dušik, 7. sorodnica, 8. Krhlikar Andrej, 9. rimsko podzemlje, 10. Martina Kralj, 11. ikravec, apnenec, 12. zdravilna rastlina, 13. morski rak, 14. črevesni katar, 23. kisik, 24. mestni nasad, 26. površinska mera, 27. dvanajsta črka, 28. gorska vila, 30. poet, 34. elektronska industrija, 35. vrsta modernega plesa, 36. šestnajsta črka, 38. labirint, 39. joule, 40. Ivanović Kata, 41. Iraker, 44. 13. ali 15. dan v mesecu pri Rimljanih, 47. mesto v Turčiji, 48. enaindvajseta črka, 52. gora v Himalaji, 55. enakostranični četverkotnik, 59. rimska

NAGRADNA KRIŽANKA

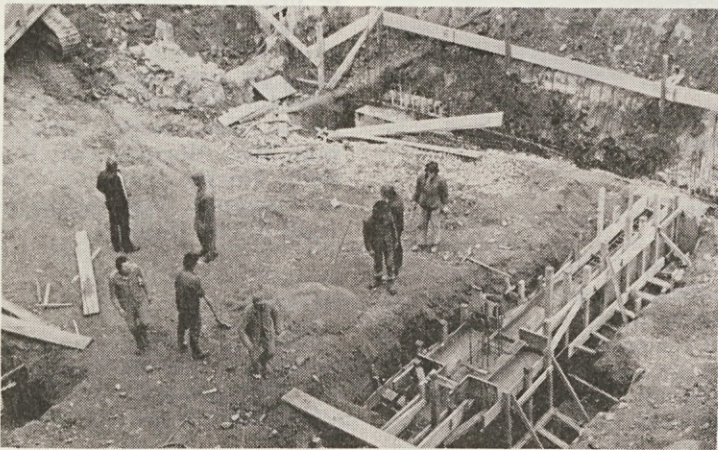
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15					☐	16							
17					☐	18	☐	19	☐	20			
21	☐	☐	22	☐	23			☐	24				
25	26	27		28	☐	29	☐	30			☐	31	
32		☐	☐	33	34	☐	35			☐	36		
37	☐	38	39			40				41	☐	☐	42
43	44		☐	45					☐	46	47	48	
49			☐	50		☐	51		52			☐	53
54			55		☐	☐	56					57	☐
☐	☐	58		☐	☐	59		☐	60			☐	61
62	63			64	65	☐	66	67			☐	68	
☐	69					70	☐	71		☐	72		
73			☐	74			☐	75		76			

pet, 61. novozelandski domačin, 62. predlog, 63. atol brez repa, 64. Artur, 65. mesto v Dalmaciji, 67. prva polovica lobanje, 68. Usa, 70. Zupan Terezija, 72. upravni odbor, 73. simbol za bar, 76. rimska 500.

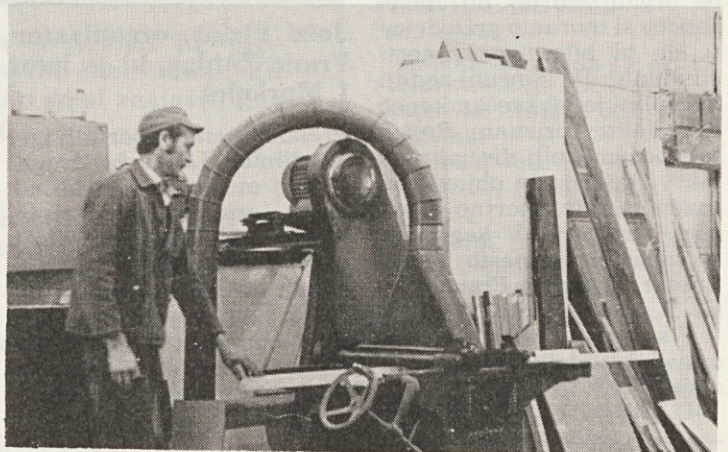
Rešeno nagradno križanko oddajte v skrinjico Litijskega Predilca ali pošljite na naslov: Uredništvo Litijskega Predilca, Predilnica Litija, Kidričeva 1, 61270 Litija, najkasneje do 3. decembra 1984. Izžrebali bomo tri reševalce, ki bodo križanko pravilno izpolnili.

Nagrade: 1. — 250 din, 2. — 150 din in 3. nagrada 100 din.

Ne pozabite napisati svojega imena in naslova!

Delavci tozda Gradmetal se trudijo, da bi kar največ del izvedli pred nastopom zime. To jim omogočajo izredno lepi jesenski dnevi, ki jih dobro izkoriščajo. Končali so že, skoraj v celoti, s širokim izkopom gradbene jame, zabetonirali so točkovne temelje, tako, da so obrisi objekta že vidni.

Mizar Tone Jelnikar dela na skobelnem stroju v mizararski delavnici. Stroj je že precej »v letih« in bi ga bilo treba zamenjati, ker povzroča prekomeren hrup in tudi že ogroža varnost posluževalcev.

Končano je naše športno tekmovanje

V prejšnji številki Predilca je bil objavljen članek, ki je prikazal nekaj stvari o naši organizirani ali neorganizirani rekreaciji, hkrati pa lepo prikazal kaj naj bi rekreacija bila. Prizadevamo si, da bi tem ciljem šli naproti, obenem se zavedamo, da vsem potrebam in željam ni mogoče ustreči.

Udeleženci sklepne prireditve našega tradicionalnega, športnega tekmovanja, med katerimi so v večini dobitniki medalj. (Foto: I. Markelc)

Najprej nekaj o športnih igrah Predilnice Litija 1984.

Na kratko bi dejali, da so športne igre uspeli relativno dobro. Zakaj? Udeležba je bila dobra, če ne štejemo žena. Okoli 80 delavcev se je udeležilo vseh osmih panog. Organizatorji so, po izkušnjah iz prejšnjih let poskrbeli, da so bila posamezna tekmovanja dobro vodena, da smo imeli povsod nevtralne sodnike, kar je bistveno prispevalo, da je bilo manj prepiranja in večje zadovoljstvo. Seveda je bilo nekaj prepиров, ki pa niso bistveno vplivali na nadaljni potek iger. Vsi, od organizatorjev do udeležencev si moramo prizadevati, da bi bilo nepravilnosti čim manj. Po končani zadnji disciplini je bil svečan konec in podelitev priznanj. Rezultati posameznih disciplin so bili v Predilcu že objavljeni, razen zadnje športne discipline-kegljanje. V kegljanju so zasedli: 1. mesto Franc Žnidar, 2. mesto Franc Mešič, 3. mesto Janko Kos.

V skupni uvrstitvi so tekmovalci oddelka Predilnice zbrali 160 točk in osvojili

organizirana, da bi bila lahko še bolj vsestranska. Prizadevamo si, da vsako leto pridobimo še kakšnega pristaša športne rekreacije pa tudi kakšnega organizatorja tega. Trdim, da je ta dejavnost v naši DO na takšni stopnji razvoja, da delavci vedo kaj se na tem področju dogaja, da nas organizatorje neprestano vzpodbujajo k organizaciji te ali one oblike športne rekreacije, kljub temu da imamo program dela, po katerem tudi delamo. Vsekakor ne moremo biti zadovoljni s prisotnostjo delavk na naših športnih igrah Predilnice Litije, ki so športno rekreativnega značaja. Menim, da je ta neudeležba žensk povezana s precej faktorji, ki so bodisi tradicionalnega ali pa kar krajevnega značaja in precej značilni za litijsko področje. Vsekakor to ni nikakršna analiza ali raziskava ampak samo osebno mnenje, za kar pa ne trdim, da je absolutno. V bodoče bo potrebno vložiti veliko več truda, da bi lahko zaživele tudi rekreacija za naše delavke. Prepričan sem, da je

situacij. Vsi dobro vemo, da imamo rekreacijo organizirano v prostem času, da s tem nikakor ne motimo dela niti v proizvodnji niti kje drugje. O tem smo se tudi posvetovali na enem od sestankov komisije za športne igre na katerem so bili prisotni tudi nekateri vodilni delavci in predstavniki sindikata. Poleg tega, da se rekreacije udeležujemo v prostem času, tudi organizatorji so takrat potrebni, imamo organizatorji športnih iger nekaj dela tudi med delovnim časom, ki pa tudi ne motijo delovnih procesov v delovni organizaciji. Očitno pa motijo nekatere posameznike, ki pa imajo lahko velik vpliv na dogajanja v nekem okolju.

Nič lažjega kot pred ljudmi nekoga ožigosati, da ne dela tistega kar bi moral, za kar je v delovni organizaciji. **O delu organizatorja športne rekreacije bo potrebno razmisliti, kako naprej.**

Prepričan sem, da podobne stvari ne bodo bistveno vplivale na nadaljne razvijanje dejavnosti športne rekreacije. Kot sem že prej omenil, je rekreacija pri naših delavcih tako zakoreninjena in priljubljena, da tega ne bodo spustili iz rok. Potrebno jo je samo razvijati naprej in stremeti k boljši organiziranosti.

J. H.

Rezultati predzadnje discipline našega tekmovanja — SAH

Med desetimi udeleženci te prastare indijske igre je zmagal Ferid Seferović, drugi je bil Franc Lesjak ml., tretji pa Jože Rink. Sodelovali so še: Emil Lapornik, Janko Kos, Janko Hauptman, Ivan Markelc, Jože Nedjedly, Marjan Jančar in Brane Zupancič. Tekmovanje je vodil Mirko Dolinšek.

HUMOR

Zakaj vsak dan nekaj ur igraš na klavir, če pa o tem nimaš pojma, vpraša prijatelj prijatelja. Zato, ker mora človek vedeti, kaj hoče.

Dobro, in kaj hočeš ti? Sosedovo stanovanje.

Jože Vizlar, organizator tekmovanja v kegljanju in Franc Žnidar, ki je letos v tej panogi zmagal (Foto: I. Markelc)

prehodni pokal športnih iger Predilnice Litija že drugič. Drugo mesto je zasedel oddelek vzdrževanja, tretje mesto oddelek predpredilnice, četrto mesto oddelek sukalnice in peto mesto oddelek skupnih služb.

Gotovo je in tega se zavedamo organizatorji rekreacije, da bi bila lahko ta bolj or-

zainteresiranost nekaterih naših žena za organizirano rekreacijo velika.

Organizatorji športne rekreacije pa se srečujemo tudi z nekaterimi težavami, ki pa do sedaj še niso bistveno vplivali bodisi na športne igre ali pa na druge oblike naše rekreacije. Včasih pride tudi do raznih konfliktnih